

Bir Yılan Hikayesi: Akkuyu Nükleer Santrali

TEAS» ilk ünitesinin 2006 yılında enterkoninekte sisteme bağlanması planlanan ve 17 Aralık 1996 tarihinde uluslararası ihaleye çıkarılarak startı verilen nükleer santral projesini yeniden hayata geçirdi. Teklifleri 15 Ekim 1997 tarihinde alınan projenin öngördüğü kurulu güç 3000 MW olarak belirlendi.

1996 yılı Akkuyu Nükleer Santralinin üçüncü kez ihaleye çıkarıldığı tarihtir. Her nasılsa yer seçimi 1:1972 yılında yapılan ve bundan sonra ilki 1977 olmak üzere iki kez ihaleye çıkarılan Akkuyu Nükleer Santrali iş son ihaleye geldiğinde tıkanıp kalmakta ve yeni ihale her seferinde en az 10 yıl illeri atılmaktadır. İlginç olan bu santral hikayesi her hortladığında karşımıza çıkarılan slogan aynıdır: **HEMEN YAPMAZSAK KARANLIKTA KALACAĞIZ!** Üstelik burada yapılması gerekliliği vurgulanan santral adedi ilki Akkuyu ikincisi Sinop ve onları takip eden beş tane daha olmak üzere yedi tanedir ve bunların yapılmaması halinde öngörülen "karanlık kalma" tarihi limiti de 2000 yılının hemen başıdır. 2000'in ikinci ayına girdiğimiz şu günlerde benim bildiğimi kadariyle,- değil yedi Türkiye'de bir tane bile nükleer santral yoktur ve neye hizmet ettiği pek anlaşılabilen bir dizi elektrik kesintisinin dışında Türkiye hala karanlıkta

Serhat Öbaya

jeoloji Mühendisi

değildir.

Bunun sebeplerinden birisi 1970lerden günümüze enerji talebi konusunda yapılan tüm tahminleri ve buna bağlı olarak 2000 yılı başında ortaya çıkacağı öngörülen enerji açığı tahminlerinin devasa yanlışlar içermesidir. Şöyle ki; o günlerden bu güne dönük olarak yapılan tahmin, doğal kaynaklarımızın karşılayacağı öngörülen pay da eklendiğinde 10000 MW gibi bir enerji açığına karşılık gelmektedir ki bu da ancak 7 ile 10 arası bir nükleer santrale karşılık gelen kurulu güçtür. Buna, bahsi geçen enerji talep tahmini içerisinde doğal kaynaklarımızın karşılayabileceği- öngörülen payın olduğundan çok düşük olarak belirlenmesi de eklenince, ortaya çıkan tablo özellikle dönemin şartlarında nükleer santrallerin yegane çare olarak ortaya atılması sonucunu doğurmuştur. .

Sözü geçen talep tahminlerindeki büyük yanlışlar sadece birer yanlış mı yoksa üçüncül dünya ülkelerinde oluşturulan nükleer lobilerin sistemli çalışmalarının birer sonucu mu? Bu sorunun cevabı, tüm dünya özellikle büyük

nükleer kazaların ardından doğal enerji kaynaklarına yönelirken, Türkiye'de cumhuriyet tarihi boyunca yapılan en olumlu işlerden birisi olan, TEK bünyesinde kurulan Alternatif Enerji Kaynakları Müdürlüğü'nün apar topar neden kapatıldığı sorusunun cevabıyla ilişkilendirilebilir sanıyorum.

Nükleer Santraller asla teknik bir zorunluluk değildir., Bu görüş en çok Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonu Nükleer Güvenlik Komitesi ve Eski Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Tolga Yarman tarafından yinelenmektedir. Bilimsel zorunluluk değil ama, siyasal bir tercih olan ve halkın yaşam hakkına müdahale olabileceği tartışılan bu konuda toplumun her kesiminin görüş bildirme hakkı vardır.

Bu anlamda oluşturulan ve belki de bugüne kadar oluşturulan en büyük güç birliklerinden birisi olan ve sekreteryasını TMMOB,JDİSK (Enerji Yapı Yol Sendikası),. KESK, Türk Tabipler Birliği ve Nükleer Karşıtı Platformun yaptığı oluşum bunun en güzel örneğidir. Bu bağlamda, bizim meslek kuruluşumuza da hem; TMMOB'nin bir üyesi olarak hem de Jeoloji Mühendislerinin sorumluluğunun yer seçimi konusu ile sınırlı olduğu dayatmasının ötesinde, topluma karşı sorumluluğunun bir gereği olarak düşen görev kendi duruşunu belirlemesi olacaktır.